

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 83 (3529) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Magyar és német terület felett vívott légi harcban

Hetvennél több, javarészt négymotoros bombázót vesztek tegnap az angolszászok Londonban ma hajnalban légiriadó volt

Berlinből jelentik: (MTI) Mint az Inter-Inf értesül, északamerikai bombázóknak április 13-án német és magyar területek felé történt berepülése során a német vadászok és rombolókötélek, valamint a légelhárító fegyvernem utégei a Balaton-tól északra levő részek és a délnémet térség felett vívott heves légi harcokban, eddigi jelentések szerint több mint 70, javarészt négymotoros amerikai bombázót lőtt le.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit hírszolgálat külön jelentése közli, pénteken, a kora reggeli órákban légiriadó volt.

Zágrábról jelentik: (MTI) A Zágráb elleni szerdai légitámadás következtében 63 lakóház pusztult el, 15 súlyosan, 72 könnyebben megromlott. A polgári lakosság vesztesége 6 halott és 6 sebesült.

Velencéből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Velencei tartományban levő Treviso középkori várost nagypénteken bombázták az amerikaiak. A 35.000 lakosú városban 5000 ember meghalt. Egyetlen ház sem maradt épen. A város nem volt katonai célpont.

A Krim félszigeten súlyos harcok folynak

Bukarestből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A román hadseregfőparancsnokság április 13-án ezt a jelentést adta ki:

A Krim félszigeten súlyos harcok folynak a német és román csapatok mozdulatait követő ellenséges páncélosokkal. Tiraszpolnál csapataink a Dnyeszter jobbpartján vonultak állásokba. Beszarabiában közép részén nem volt különösebb esemény. A Jasi—Targul Frumos szakaszon a német-román csapatok folytatták a megszerzett terület megtisztogatását. Az ellenségnek újabb veszteségeket okoztak. Ezen a szakaszon valamennyi ellentámadást visszavertünk. Beszarabiában és Moldovában az elmúlt héten 140 páncélost pusztítottunk el.

Zágrábról jelentik: (MTI) Ludborg—Szlatina község környékén, Zágrábról északra és a Szandzsáktól délre lefolyt hadműveletekben több, mint 100 partizán halt meg, köztük egy parancsnok is. Sok fegyver és egy raktár került a tisztogató-csapatok kezére.

Török lapok Cordell Hull beszédéről

Ankarából jelentik: (MTI) Hull külügy-miniszter beszédéről a török lapok kiemelik, hogy negatív tanácsok helyett a szövetségesek inkább pozitív indítványokat kellene készítsenek. Vegyék meg a török nyersanyagot és szállítsák Törökországnak azt, amire szüksége van.

A Tasviri Efkiar élesen mutat rá arra, hogyha Törökország nem szállít Németországnak, nem kap cserébe gyógyszer, gazdasági gépet és egyéb életbevágóan fontos anyagot. Ami a gyógyszert illeti, jelenleg Németországon kívül egyetlen ország sem tudna szállítani, hiszen még Angliának és Amerikának is szüksége van a német gyógyszerekre.

Nekünk különben is baráti szerződésünk van Németországgal — írja a lap

— és a független és semleges Törökország semmiképpen sem téphetné szét ezt a szerződést. A háboru eleje óta őrizzük kereskedelmi kapcsolatainkat ezzel a baráti állammal, miért éppen most kifogásolják az angolszászok? Négy évvel ezelőtt minduntalan azt hangoztatták, milyen nagyrabecsülik Törökországnak a szövetségesek érdekében tett szolgálatait. Most tehát miért kifogásolják külkereskedelmünket? — kérdezi a lap.

Stettinius Lisszabonba is ellátogat (?)

Lisszabonból jelentik: (MTI) Azt várják, hogy Stettinius amerikai államtitkár, aki Londonban megbeszélést folytat brit vezetősémmel, repülőgépen rövidesen Lisszabonba utazik — jelenti a brit hírszolgálat.

Genéből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Londonból jelentik, hogy a brit vi-

lágbirodalom miniszterelnökeinek legközelebbi londoni értekezlete igen gazdag tárgysorozatú lesz és hosszabb ideig tart. Rendkívül sürgős kérdéseket beszélnek meg, elsősorban azt, hogy az angol birodalom egyes részei között szorosabb és állandóbb legyen a kapcsolat és a jövőben a fontosabb intézkedések előtt kérjék

A polgármester és a német katonai állomásparancsnokság felhívása Nagyvárad lakosságához

Nagyvárad thj. város polgármestere ad. 1625—1944—VIII. sz. alatt a következő hirdetményt adta ki:

Hivatkozással a folyó évi április 5-én fenti szám alatt kiadott és az összes helybeli lapokban megjelent hirdetményemre, újbóli tájékoztásul közlöm Nagyvárad thj. város lakosságával, hogy katonai beszállásolókat és honvédelmi célra szükséges esetleges ingóságok igénybevételét úgy a m. kir. honvédség, valamint a német birodalmi hadsereg alakulatai részére, csakis a helybeli m. kir. honvéd állomásparancsnokság megkeresése alapján a városi katonai ügyosztály igazolvánnyal ellátott tisztviselői fogatosíthatnak.

Ennek dacára megtörtént az, hogy ezen hirdetmény megjelenése után is egyes katonai alakulatok önkényileg lakásokat és ingóságokat igénybevettek, anélkül, hogy az idézett hirdetményben foglalt rendelkezéseimet betartották volna.

Újból figyelmeztetem a polgári lakosságot, hogy csakis a városi katonai ügyosztály által megbízott tisztviselő útján és a kiadott igénybevételek-lap alapján bocsájthat lakást, vagy egyéb helyiséget rendelkezésre, aki ilyenmel nem rendelkezik, a

városi katonai ügyosztályhoz utasítandó, hogy pedig ennek eleget tehessen, az eset azonnal bejelentendő a városi katonai ügyosztálynál, vagy állomásparancsnokságnál (kat. iio. telefonja: 21—49, állomásparancsnokság telefonja: 27—01 és 27—02.)

Nagyvárad, 1944. április 14.

Dr. SOÓS ISTVÁN, s. k. polgármester.

A nagyváradai német katonai állomásparancsnokság a következő német szövegű felhívást intézi Nagyvárad város lakosságához:

Ohne schriftliche Genehmigung der Deutschen Tr. Ortskommandatur u. des Chefs der Städt. Militärabteilung, Herrn Stadtrat Kolontáry, ist kein deutscher Soldat berechtigt, Quartire zu belegen, Lebensmittel oder sonstige Gegenstände zu requirieren. Der Umtausch von deutschen Geld, sowie der Einkauf damit ist verboten.

Versuche, gegen diesen Befehl zu verstossen, sind sofort der Tr. Ortskommandatur (Ungarische Stations Kommando, Rutikowsky-út 24.) zu melden.

Telefon: 27—01, 27—02, 39—44, 39—42.

a tanácsokat, nem pedig csak utána.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Tat londoni tudósítója szerint Mikojajczyk lengyel menekült miniszterelnök januárban bejelentett, majd Churchill közvetítőkísérlete miatt elhalasztott útjára a közeljövőben mégis sor kerül.

Venizelos ezredet bizta meg kormányalakítással György király

Lisszabonból jelentik: (MTI) György görög király angol jelentés szerint Sofokles Venizelos ezredet bizta meg az új kormány megalakításával.

Szófiából jelentik: (MTI) A Bolgár TI jelenti: A külföldi sajtóban elterjedt híresztelések szerint Szalonikiból légiúton szállított német csapatok megszállták Várnát. Ez a hír teljes egészében kohelmány.

Pest vármegyében körülbelül 50 halottja van az ellenséges terror-támadásnak

A kormány tagjai pénteken délelőtt Sztójay Döme miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsra ültek össze, amelyen munkakérdésekkel foglalkoztak. Szóba került a szakszervezetek kérdése és a munkapiac rendezése.

Az Új Nemzedék írja: Pest vármegye közigazgatási bizottságának ülésén vitéz Sághy József másodfőjegyző bejelentette, hogy a bombázásnak Pest megye területén hősi halottai és anyagi kárai vannak. A károsult lakosokat elhelyezték és élelmiszert látják el.

A tisztifőorvos a megye közegészségügyeiről és az ellenséges légitámadásról közölt adatokat. A támadások következtében a megyének körülbelül 50 halottja van. Az egészségügyi intézmények közül egy tüdőgondozó intézet, egy légi támadások esetére létesített 100 ágyas szükegykórház és két gyógyszerár elpusztult. Megromlott egy óvoda.

A Pest írja: Budapest főpolgármestere csütörtökön délelőtt a bombázástól sújtott utcákat és személyesen ellenőrizte a mentést. Megalapította, hogy a munka a lakosság fegyelmezett magatartásával mindenhol megindult.

Április 15-én közszemlére kerülnek az országgyűlési képviselő-választási névjegyzékek

A Magyar Tudósító jelenti:

Április 15-én közszemlére kerülnek az 1945. évre esedékes országgyűlési képviselőválasztási névjegyzékek. A törvény értelmében a közszemlére kitett névjegyzék 15 napig tekinthető meg, tehát a közszemlé lejáratí határideje április 30. A névjegyzék ellen felszólalásnak van helye, amelyet szintén közszemlére tesznek ki. A felszólalás ellen észrevétel is lehet tenni.

Mozik műsora:

APOLLO: Szudáni szerelem.
BELVAROSI: Könnyelmű fiatalok.
CASINO: Katyi.
KORONA: Szerelmes szívek.

Hathónapi börtönre ítélték a csételeki kastély betörőjét

Nagyvárad. Kiss József makói munkás még régebben Kovács József nevű egyik munkástársával együtt betört Wertheimstein Aranka csételeki kastélyába és onnan a két megtevédt ember úgyszólván minden könnyebben emelhető dolgot magával vitt. A bíróság Kovács Józsefet már 8 hónapi börtönbüntetésre elítélte s Kiss Józsefekre most került a sor, hogy tettéért a bíróság előtt feleljen. A rendesen öltözött, biztató külsejű férfi, akiről szinte fel sem tétélezhető, hogy büncselekménybe keveredhet — mindent töredelmesen beismer. A lopott holmik egyrészt, órát, kabátot, terítőt, stb., meg is találtak nála, így sok értelme nem is lenne a tagadásnak, de Kiss József látványos egyébként is, hogy nagyon megbánta amit tett.

Mindennek Kovács az oka — sőt hajlja végső mentesésképpen, mielőtt a bíróság kimondaná az ítéletet. De az őszinte megbánás már nem segít a történetekért Kiss Józsefnek bünhődnie kell.

A bíróság azonban az enyhítő körülményeket figyelembe vette és a minimális büntetést szabta ki. Egy rendbeli folytatólagosan elkövetett lopás büntetéseért a vádlottat hathónapi börtönbüntetésre ítélte. Az elítelt az ítéletben megnyugodott így a bíróság ítélete nyomában jogerőre emelkedett, úgyhogy Kiss József a büntetése kitöltését nyomban meg is kezdte.

Megalakult a Magyar Megújulás Pártja nagyvárad-i szervezetének ifjúsági csoportja

A Magyar Megújulás Pártja nagyvárad-i szervezetének ifjúsági csoportja csütörtökön este megalakult. Az alakuló gyűlésen a nagyvárad-i szervezet képviselőiben dr. Gyalay Mihály propaganda vezető, az ifjúság előtt párt célkitűzését ismertette, majd megválasztották az új csoport vezetését. Ifjúságcsoporthoz vezető Péter Pál helyettes, Mottl Gyula Román propagandavezető Tompa Sándor, szervezési vezető Földi Lajos, szociális vezető Szalay Antal, gazdasági vezető Darvas József, ideológiai vezető Tersenczy József, pénztárnok Fabian Mihály, ügyvezető Szabó Béla. A nagyvárad-i pártszervezet az ifjúsági csoport megalakulását tudomásul vette s a következő táborozást a jövő hét csütörtökén tartja, a volt szociáldemokrata párt átvett és átalakított párt helyiségében, Kapucinus-utca 17. szám alatt.

Szent László nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.

Mindenféle nyomtatványokat tisztelesen készít.

Tízévi fegyházra ítélték az apagyilkos Gyulai István asztalossegédet

Az elítelt egykedvűen fogadta az ítéletet, védője fellebbezett

Nagyvárad, április 14. A nagyvárad-i törvényszék Váradi-Kolozsváry-Geleta büntetőtanácsa ma délelőtt 10 órakor kezdte meg az előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkossággal vádolt Gyulai István nagyvárad-i asztalossegéd büntetésének főtárgyalását. A vádat az érdekes bűnügyben Hegyváry Lajos királyi ügyész képviseli, míg a védelmet dr. Basa György nagyvárad-i ügyvéd látja el.

A vádlott ezuronyos fegyházor kíséretében, sápadtan és láthatólag megtörve lép a tárgyalóterembe. Jobb tába hiányzik, a mankót még nehezen kezeli, úgyhogy a fegyházor és az egyik orvosszakértő együttesen támogatják a bíróság elé. A törvényszék Gyulai István testifogatókosságára való tekintettel

megengedi, hogy a vádlott ülve maradjon s így ismerteti előtte a vádiratot. A vádirat szerint a királyi ügyészség előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkossággal vádolja Gyulai István 24 éves, nagyvárad-i asztalossegédét azért, mert 1943 december 28-án édesapját, Gyulai Pál nagyvárad-i asztalosmestert hajnali 4 és 5 óra között több kalapácsütéssel és késszurással előre kiterveltlen meggyilkolta. A vizsgálat adataiból az is kitűnik, hogy Gyulai István a tett elkövetése után az állomásra ment, ahol az egyik erősen mozgásban lévő vonat elé vetette magát, úgyhogy a vonat kerekei jobblábát csaknem tőből lemetasztették. Innen ered tehát a testifogatókosság:...

a feleletet adta, hogy a vaslemezrel istentiszteletet akart tartani. A kóradatakból — folytatja dr. Szedlák Ödön — megállapítottam, hogy a vádlott mániás depressziós elmezavarban szenvedett s ennek az elmebeli megbetegedésnek jellegzetes tünete, hogy még látszólagos teljes feltámasztás után is maradnak a betegben olyan gatlások, amelyek a beszámíthatóságot korlátozottá teszik. Az a tény azonban, — fejezi be szakvéleményét az orvosszakértő, — hogy Gyulai István a tett elkövetése után az állomásra ment és öngyilkosságot akart megkísérelni, kétségtelen bizonyosságot szolgáltat arról, hogy ebben az esetben csak a korlátozott bizonyosságok lehet szó, mert a teljes beszámíthatatlanság esetében a beteg a legborzalmasabb büncselekmény elkövetése után is nyugodtan viselkedik, társaságba, vagy szórakozni megy, mintha mi sem történt volna és sok esetben a tetteit barátai körében, vagy koresmi mulatozás közben tartóztatják le.

„Lehetséges, hogy a büncselekmény elkövetése pillanatában a vádlott agya teljesen elborult...”

A királyi ügyész arra kíván feleletet, hogy a beszámíthatóság milyen mértékű volt.

Az orvosszakértő mindvégig kitarik előző megállapítása mellett, hogy Gyulai István beszámíthatósága korlátozott ugyan, mindamellett a vádlott nem teljesen elmezavart, bár nem tartja kizártnak, hogy a tett elkövetése pillanatában a gyilkos agya teljesen elborult, amire az is némi indokot szolgáltat, hogy röviddel a borzalmas büncselekmény elkövetése előtt gennyecs középfülfülgulladás miatt súlyos koponyaműtéten esett át, ami az agyra is bizonyos kihatással lehetett.

Dr. Beöthy Konrád egyetemi rendkívüli tanár, törvényszéki orvosszakértő a boncjegyzőkönyvet ismerteti. Ebből kiderül, hogy a meggyilkolt asztalosmester egész testére kiterjedően több, mint húsz, részben tompa, részben éles eszközökkel származó sérülést szenvedett és úgy a koponyasérülései, mint a szívet ért késődűfések külön-külön is alkalmasak voltak arra, hogy a halált előidézzék. Legvalószínűbb azonban, hogy a vég mégis a szívből kituduló és a szívburokba, valamint a légzőszervekbe áramló vértől következett be, vagyis a szerencsétlen asztalosmester valósággal a saját vérében fulladt meg.

Lapzértakor jelentik...

Számos tanu kihallgatása után a törvényszék a késő déli órákban hirdette az ítéletet és a vádlott bűnösségét megállapítva Gyulai Istvánt tíz esztendő fegyházbüntetésre ítélte. A bíróság ítéletének indoklásában kimondta, hogy a vádlottat el kellett ítélni, mert az orvosszakértők véleményéből kitűnt, hogy ha beszámíthatósága korlátozott is, nem volt teljesen felelőtlen állapotban akkor, midőn a gyilkosságot elkövette. Az elítelt az ítéletet egykedvűen vette tudomásul és kijelentette, hogy nem fellebbez. A királyi ügyész szintén megnyugodott az ítéletben, a védő azonban fellebbezést jelentett be az elítelt beszámíthatóságának megállapítása miatt.

(H. I.)

Ilyen dolog mással nem is történhet meg...

Váradi elnök kérdéseire a vádlott, — aki egyébként nagyot hall, úgyhogy minden kérdést emelt hangon kell a fülébe kiáltani — csak elhalóan tud válaszolni és rendkívül zavaros feleleteket ad.

— Bűnösnek érzi magát? — teszi fel az első kérdést a tárgyalást vezető Váradi tanácselnök.

— Nem tudom megállapítani, — motyogja a vádlott és egykedvűen maga elé mered.

— Hát azt elismerte maga is, hogy az édesapját meggyilkolta. Annyit csak tud, hogy ez büncselekmény, ilyet nem szabad lett volna tennie?

— Az én helyzetem egészen más...

— Volt a tett elkövetésére valami komoly oka? Mondjon el mindent, könnyítsen a lelkiismeretén!

— Az én egyéniségem olyan, — kezdi a vádlott, de aztán ismét elakad. — Ilyen dolog mással nem is történhet meg... Bizonytalan érzéseim vannak...

— Járt maga iskolába, templomba? Nem tudja, hogy embertársainkat nem szabad meggyilkolni? Miért tette?

— Megállott az eszem.

— Józan állapotban volt?

— Akkor este nem ittam szeszest.

„Lehet, hogy elborult az elmém...”

— Akkor este otthon volt az édesapja?

— „Kijáró” ember volt, de én nem törődtem vele.

— És maga szokott-e eljárni valahová? — próbálja a körülményeket tisztázni a bíróság.

— Rokonokhoz ritkán...

— Hát ha a családjához tartozókhöz ritkán járt, hova járt el mégis? Színházba? Moziba?

— Inkább moziba.

— Hát koresmába? Cukrászdába?

— Inni szoktam, de csak néha, ha megkívántam.

Csupa bizonytalanság, néha egy-egy ellentmondás minden felelet. A bíróságnak azt sem sikerül a vádlottól meg-

tudni, hogy haragudott-e az édesapjára és ha igen, mi volt a harag oka?

Gyulai István csak annyit mond, hogy az apja nem szerette és ha már meg akart nőülni, hamarabb kellett volna, akkor, amikor még ő kicsi volt és szüksége lett volna az anyai gondozásra.

— Hát ha semmi oka nem volt a gyilkosságra, miért ölte meg mégis az édesapját?

— Lehet, hogy elborult az elmém, — motyogja Gyulai István az újabb kérdésre, majd, mikor a tanácselnök igyekszik rábírní, hogy könnyítsen a lelkiismeretén, csak ennyit felel:

— Ugyis elítélnek...

Amikor a vádlott vaslemezrel istentiszteletet akart tartani

A nyomozás és a főtárgyalást megelőző vizsgálat során azonban sokkal világosabban beszélt a megtevédt asztalossegéd. Váradi tanácselnök elébe tárja Gyulai Istvánnak előző vallomását, amelyben többek között ezeket vallotta: „Ezt a cselekményt azért határoztam el, mert állandóan veszekedő viszonyban élünk, apámnak nem tetszett, hogy ha valmit mondott, nem értettem meg. Ilyenkor a karját fenyegetőleg emeltem rá, mintha meg akart volna ütni...”

A vádlott maga is beletekint előző vallomásába, maga elé motyogja a szavakat, de úgy tesz, mintha nem értené teljesen, hogy mit olvas.

A törvényszék ezután dr. Szedlák Ödön ideggyógyász, a nagyvárad-i el-

mekórház főorvosát hallgatja ki, mint törvényszéki elmeszakértőt. Dr. Szedlák Ödön szakvéleményében rendkívül érdekesen világít rá a vádlott jelenlegi elmeállapotára s mindazokra a körülményekre, amelyek a büncselekményt esetleg előidézhették.

— Gyulai István már 1939-ben a nagyvárad-i elmeórházban ápolás alatt állott. Körtörténétéből kiderül, hogy az elmeórházba azért került, mert a csendőrség egy izben meztelenül fogta el, amint ruhát a karján vevé, az országiton kóborolt a feje felett pedig egy éles vaslemezrel hadonászott. Mikor a csendőröket észrevette, egy csőr felé menekült, majd mikor kézrekerítették, a hozzá intézett kérdésekre azt

Nagy angolszász légitámadás érte Magyarországot csütörtök délelőtt

Bánhidát, Győrt és Budapestet bombázták — Eddig 24 ellenséges repülőgép lezuhanását jelentették

Magyar és német csapatok újabb eredményeket értek el Sztaniszlau és Brody között

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Csütörtökön, a déli órákban Magyarországot nagy angolszász légitámadás érte. Délelőtt 11 órától kezdve 4 csoportban, több hullámban, többszáz ellenséges repülőgép repült az ország délnyugati határára az ország légiterébe. Először észak felé haladva Bánhidát és Győrt támadták. Mindkét helyről bombázást jelentettek. Két csoport két hullámban Budapest légiterébe repült bele s szórványosan támadták a fővárost. A károk megállapítása folyamatban van. Az ellenséges bombázókat és vadászkiérőket vadászaink és a szövetséges vadászok több helyen megtámadták, szétszórta és visszatérésre kényszerítették. A légvédelmi tüzérsg hatáson túza az ellenséges kötelékeknek nyagsak súlyos károkat okozott. Eddig az ország területén 24 ellenséges repülőgép lezuhanását jelentették.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Április 13-án a koradélutáni órákban vadászgépek védelme mellett amerikai bombázókötélek repültek be a délnyugati német tartományokba. A német légvédelem egységei az ellenséges bombázóknak a birodalom határára való berepülése után azonnal elhárító tevékenységre léptek és heves légiküzdlemben boosátkoztak velük. Nagyobb csatákat a maina-menti Frankfurt térégeből jelentettek.

A véderőfőparancsnokság jelentése

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Magyar és német csapatok április 12-én Sztaniszlau és Brody között a támadásban és védelemben ismét eredményeket értek el.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A Krim-félsziget északi részén és a főlszoroson a német és román hadosztályok elkecseregett harcban hártották el az elszakadó mozdulatoknak erősen sarkába nyomuló bolsevistákat. Csatarepülő kötelékek a két utolsó nap folyamán 82 szovjet páncélos lötték le. E hadműveletekkel kapcsolatban különösen kiütötte magát a Rufel százados vezette alatt álló repülő kötelék. Odeszától nyugatra, a Dnyeszter nyugati partján csapataink elfoglalták állásait. Mind a támadásban, mind a védelemben különösen kiütötte magát a von Fűrster parancsnok alatt álló hadosztály. Jasitól északnyugatra német és román csapatok folytatták a már megkezdett tisztogatásokat a bolsevisták ellen és megsemmisítettek néhány ellenséges harccsoportot és visszaverték a bolsevisták ellentámadásait. Bukovina keleti részében néhány szakaszon ellenséges felderítő erőkkel harci érintkezésre került sor. A Dnyeszter középső folyása és Brodytól északkeletre elterülő vidéken 4 erőcsoportot vertek szét. Ezekben a harcokban különösen kiütötte magát a 208. brandenburgi gyalogos hadosztály. Tarnopol romjai között elszántan védekezik a hőiesen harcoló legénység az egyre újabb támadó ellenséggel szemben. Kovel harci területén csapataink visszaverték a bolsevisták helyi jelentőségű támadásait, az ellenséges ellentámadásokat pedig sok páncélos elpusztításával verték vissza.

Nettunó hídfőjénél visszavertünk

telékünk Anzió területén éjjel-nappal a löszer- és üzemanyakraktárakat támadták. Ezekben a területeken hatalmas robbanásokat és tüzeket figyelhettek meg. A déli arcvonalon kölcsönös felderítő és rohamcsapat tevékenység volt és ez alkalommal sok ellenséges támaszpontot semmisítettek meg és foglyokat ejtettünk.

Északamerikai bombázóknak a birodalom délkeleti területe valamint az ellenséges vadász kötelékeknek Északi és Közép-Németország elleni támadásai, illetve előretörése alkalomával tegnap 51 északamerikai hom-

egy erős tüzérsg támogatással indított ellenséges támadást. Messzchordó tüzérsgünk Anzió és Nettunó kikötőterületeit lötte és hajókat ugrasztott szét. Német harci és csatarepülőkö-

Sztalin elutasította az újabb hármastekezet gondolatát

Angolszász jegyzéket nyújtottak át Stockholmban a tengelyhatalmakkal fennálló kereskedelmi kapcsolat ügyében

Zürich. (MTI.) A Német TI jelenti: A svájci lapok azokkal a híresztelésekkel kapcsolatban, amelyek a szövetségesek egy újabb hármastekezetéről szólnak, egy lisszaboni értesülést közölnek, amelyben az áll, hogy a portugál főváros politikai körében az a felfogás uralkodt, hogy a három szövetséges állam vezető államfőfiaiának újabb értekezlete — bár még távol áll attól, hogy kézzelfogható alakot öltson — jól érthető óhajtt juttat kifejezésre. A jelentés a továbbiakban azt mondja, hogy ér-

deklódással veszik tudomásul portugál körök, hogy a hármastekezet gondolata Churchilltól ered, aki Roosevelttel hozzájárulását is megnyerte. Ha bebizonyosodik, hogy a jelentés hitelt érdemlő, akkor figyelmet érdemel az a hír is, amely szerint az újabb hármastekezet gondolata Sztalin elutasította. Néhány nap előtt került nyilvánosságra az a hír, amely szerint Sztalin kijelentette, hogy a pillanatnyi katonai műveletek feltételül megkívánják Oroszországban való tartózkodását.

Német vélemény a finn parlament legutóbbi határozatáról

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A finn parlament határozatával kapcsolatban egész sereg kérdést intéztek a Wilhelmstrassen a külügy hivatal szövegéhez. A Wilhelmstrasse felfogása szerint a határozat azt mutatja, hogy Helsinki Moszkva új feltételeit sem fogadja el. A finn parlament bolátja, hogy éppen úgy, mint néhány héttel ezelőtt, a szovjet most is olyan feltételeket igyekszik elfogadtatni a finnakkal, amelyek Moszkvának messzemenő lehetőségeket nyújtanának. Minden lehetősége meg volna a szovjetnek arra, hogy hasonlóan járassa ki a megállapodásokat, mint a versaillesi szerződés

tette a Rhur-vidék esetében. Az a körülmény, hogy a szovjet a kis Finnországgal ilyen hosszas tárgyalásokba bocsátkozik, azt mutatja, hogy politikai offenzíváról van szó, amely apró lépésekben akarja a kitűzött célt megközelíteni. Ennek gyümölcsei nemesak Finnországban, hanem más országokban is jelentkeznének. A szovjet módszer, hogy fokozatosan közelíti meg áldozatait. Finn rézről felismerték, hogy milyen tágra értelmezhetők és veszedelmesek azok a feltételek, amelyek ha alkalmazásra kerülnek, akkor a Szovjet teljesen kedve szerint használhatná ki azokat.

György görög király Kairóban felhívást bocsátott ki

Stockholmból jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: A Svéd Távirati Iroda csütörtökön este ezt a jelentést adta ki:

A külföldi sajtójelentések alapján, amely szerint az angol és amerikai diplomácia lépést tett bizonyos semleges államokban, a Svéd Távirati Iroda kérdést

intézt a külügyminiszteriumhoz, ahol közölték, hogy a brit és amerikai követ csütörtökön délután jegyzéket nyújtott át Svédországnak a tengelyhatalmakkal fennálló kereskedelmi kapcsolat ügyében.

Ankarából jelentik: (MTI.) A Német TI

bázót löttünk le, közülük 36 négyvetoros bombázót. Néhány harci repülőgép a méza virradó éjszakán Osnabrück városot bombázták.

Kárpátalját és Erdélyt hadműveleti területté nyilvánították

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny pénteki száma közli a m. kir. minisztérium rendelkezését, amely Ung-, Ugocea- és Máramarosmegyék, valamint Ungvár város területét, továbbá Beszterce-Naszód, Szolnok-Doboka, Kolozs, Maros-Torda, Csik, Háromszék és Udvarhely megyék, valamint Kolozsvár és Marosvásárhely városok területét hadműveleti területté nyilvánítja. A m. kir. minisztérium a kárpátaljai hadműveleti terület kormánybiztosi tennivalók ellátásával dr Tomcsányi Vilmos Pál, kárpátaljai kormánybiztost, az erdélyi hadműveleti terület kormánybiztosi tennivalóinak ellátásával pedig vitéz Ricsóv-Uhlarik Béla miniszteri osztályfőnököt bízta meg.

jelentik: Kairói jelentés szerint György görög király Londonból való visszautazása után felhívást bocsátott ki, amelyben kijelentette, hogy az alakuló görög kormányba olyanok is beépnek, akik tengerentúl éltek eddig és tapasztalatokat szereztek, amelynek alapján tisztában vannak azzal, hogy mik a görög nép valódi érdekei. György király kijelentette, hogy a rendes viszonyok helyreállítása után átveti magát a görög nép akaratának, amely hivatott a görög nép sorsáról dönteni. Addig Görögországnak menekült kormánnyal kell bírnia, amely a különböző görög politikai áramlatoknak kifejezője.

Mint ezzel kapcsolatban kairói körökben megjegyzik, Görögországban a politikai áramlatok éles ellentétben állottak egymással szemben, ami odáig vezetett, hogy fegyverrel törtek egymásra. A kormányátalakítás során a kommunistáktól vezetett baloldali radikális irányzatok bekapcsolásáról lesz szó. A király ezzel akarja Moszkva és London jóindulatát a maga számára biztosítani.

Aggodalmat kelt a szövetségesek táborában a japánok indiai előnyomulása

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Tokióból jelentik, hogy a japán kormány szövegében hétfőn adott nyilatkozatában hangoztatta, hogy az indiai helyzet a japánok és indiai nemzeti csapatok állandó előnyomulása miatt aggodalmat kelt a tengelyellenes táborban. Bárhogyan mesterkedjenek is a szövetségesek, szavuk Ázsiában nem talál visszhangra és nem szerezhetik többé vissza, amit Ázsiában elveszítettek.

Holnapunk, jövőnk:

A GYERMEK

Nem tudom lenne olyan szép és értékes, lenne olyan féltett, drága kincs az élet, ha nem vetné ki ránk sokszor súlyos, mondhatni borzalmas adóját — hogy fizessünk, áldozunk magunkért, másért, hogy cipelhessük a mának terhét, várhassuk a holnap reményét.

Irgalmatlanul nagy adót fizet ma az egész világ, vérgőzös, keserű könnyes, keserves megpróbáltatásoknak nehéz aranyát hajta be a sors a multunkért és jövőnkért. És fizetünk. Ki beletörödvé a változhatatlanba, ki hangos tiltakozással, káromolva az eget, a földet — de fizet, ki többet, ki kevesebbet. A sors mindenkin behajítja kivett adóját. Kint a harcerekken arat a nagy adószedő és itthon szirénák csontokig hasító üvöltése után bombák robbanása pergeti a végrehajítás dobját. Békés otthonokat, hosszú évek verejtékes munkáját és mennyi életet visz el a megfellebbezhetetlen adókövető? Mennyi életet, — férfit, nőt, — gyermekét és aggát. Gyermekéleteket, — gyermekeket, békésen szunnyadó, angyalokról álmodó jövődőt, akinek hadonászó kis kezében látjuk a feltámadásra váró békének virágos olajját. Meghalnak, mielőtt valóra váltandó a hozzájuk fűzött reményeket, meghalnak csodálkozva, nagy tágrányított szemekkel óriási kérdőjelként, — hát miért bánatnak minket, a kicsiket, — a gyermekeket — a nagyok, a hatalmas nagyok, akik olyan büszkék a nagyságukra, az erejükre, a kultúrájukra, a tudományuk halálos eszközeire és akik e nagy büszkeség mellett olyan hitványul kicsinyekké, férgökké válnak, amikor gyermekeiket gyilkolnak.

Igen, ezt kiáltják az orvgyilkosságokért felelősek felé az áldozatokká lett gyermekek és az élők, akik még nem lehetnek áldozatok.

A bombák pokoli pusztításai ellen nincs mit tenni, az áldozatokat nem támaszthatjuk fel, az ártatlan gyermekek vadóka tetemei felett hiába kesereg az nemzet, — már nem lehet rajtuk segíteni, de a megmaradtakat és a még megsejlesztendőket mentjük meg szívvél, szeretettel, áldozatkészséggel, — ezt kéri tőlünk a Zöld Kereszt, — mert szükség van ennek az agyonkínzott népnek, a magyar jövődönök a gyermekekre.

Most vasárnap felénk fogják nyújtani a Zöld Keresztes perselyeket, ott fogjuk találni az utcák sarkán a Zöld Keresztes urnákat, hogy adjunk a gyermek egészségügyedelelem céljára.

Adjunk kell a gyermekekért sokat, nagyon sokat és nagyon szívesen, mert életünket ők viszik tovább egy szebb jövődő hajnala felé: Fiaink kint a harcerekken hárdik életre-halálra menő nagy csatájukat — és ők hiába fognak győzni, ha idehaza a hátsókat nem védjük megvédeni, ha nélkülözések, betegségek réme üzedeli meg a gyermekek hadát.

A hátsókért, — akik itthon vagyunk, — mindnyájan felelősök vagyunk és most vasárnap, amikor megjelennak a Zöld Kereszt gyűjtő urnái az utcákon, gondoljon mindenki a kötelességére. Gondoljon arra, hogy ma még vagyunk és van még valamink, de a holnap nem biztos, nem biztos, hogy holnap leszünk-e és lesz-e egyáltalán valamink. Nem tudhatjuk, hogy jüll-eink, pengőink, míket ma az Országos Egészségügyi S-övetség Zöldkeresztes urnáiban ejtünk, holnap nem e sa-

ját nyomorúságunkat, a saját segítségre szoruló gyermekeink szükségét fogják enyhíteni.

Adjunk addig, amíg nem késő, mindenki adjon, mindent adjon, amit tud és mindenre adjon, ami a nagy magyar közösség céljait szolgálja, mert ez a mának a kötelessége. Ez az itthonmaradtaknak a nagy esatája: az összefogás.

SZÜLŐK VIGYÁZAT!

Robbanó rongybabákat és egyéb játékszereket dobtak le az angol-szász repülők

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Az országos légvédelmi parancsnok ezúton is felhívja az ország lakosságának figyelmét arra, hogy angol-szász repülőgépek robbanó szerekkel ellátott rongybabákat dobtak le. A rongybabákon kívül valószínűleg egyéb robbanó szerekkel ellátott tárgyak, játékszerek, töltőtollak, használati eszközök ledobására is sor kerülhet. A szülők tehát szigorúan figyelmeztessék gyermeküket, hogy ha akármilyen játékszert talál a utcán, hozzányúlni ne merjenek. Aki ilyen játékszert vagy egyéb tárgyat talál, anélkül, hogy hozzányúlna, azonnal jelentse a legközelebbi rendőrnek, csendőrnek, vagy hatósági légvédelmi közegnek.

Dr GÖBBELS:

„Mi már túlvagyunk a legnagyobb megpróbáltatásokon, de Anglia még előtte áll”

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: Göbbels dr. birodalmi miniszter a *Das Reich* című folyóirat legutóbbi számában. „Az élet folyik tovább” címmel írott cikkében, a bevezető részben szemléltető módon vázolja a német polgári lakosság szenvedéseit és fáradozásait az angol-szász terrorizmadásoktól sújtott egyik városban. A háború alatt új erény születik — írja a továbbiakban — amely máskor csak kivételesen jelentkezik, mindenek összetartásának erénye. Ha az ellenség azt hiszi, hogy légi terrorjával valamely városban megállíthatja az életet, nagyon téved. Valami úton-módon mindenki bekapcsolódik a háború folytatásának munkájába és ez a módszer sohasem fog az ellenség által kívánt célhoz vezetni.

Az ellenség azonban sohasem fogja figyelmeztető szó alapján belátni, hogy terrorral nem érheti el célját. Arról, hogy a légi háború nem hálás dolog, sokkal drasztikusabb eszközökkel fogjuk meggyőzni az ellenséget. Ez nem tart sokáig és a bizonyítékok, melyeket alkalmazni fogunk, sokkal meggyőzőbbek lesznek, mint gondolkánk. Főként a brit nép kell majd bebizonyítsa, hogy a háború ötödik évében olyan állhatatos maradt-e, mint a német? Mi már a legnagyobb megpróbáltatásokon túl vagyunk, de Anglia még előtte áll. Minél tovább várunk a megváltás nagy órájára és harcolunk, dolgozunk érte, annál nagyobb lesz a győzelem, amelyet kivívunk.

Rendelet a zsidók gyógyszerári jogositványának rendezése ügyében

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap pénteki száma közli a kormány rendeletét a zsidó gyógyszerári jogositványának rendezése tárgyában. A rendelet szerint személyjogú gyógyszerár engedélyese vagy haszonélvezője zsidó nem lehet. Reálgyógyszerári jogot zsidó semmi jogcímen nem használhat. Minden zsidó, aki reálgyógyszerári jogositvány tulajdonosa, vagy személyjogú gyógyszerár engedélyese vagy haszonélvezője, köteles a személyi ada-

tokat három nap alatt a belügyminiszternek bejelenteni. A belügyminiszter mindazokra a személyjogú gyógyszerárakra, amelyek engedélyese vagy haszonélvezője zsidó, pályázatot ír ki. Legkésőbb június 30-ig a zsidók összes személyjogú gyógyszerári jogositványai és haszonélvezeti jogai megszűnnek. Az engedélyes nélkül maradt gyógyszerárak, valamint a zsidókézen maradt reáljogú gyógyszerárak élére hatósági vezető kerül.

Tizenhat gyermek született különböző óvóhelyeken csütörtökre virradó éjszaka

Budapestről jelentik: A Pest írja: Ejlte után, amikor megszólaltak a szirénák, a mentők telfonjai is nyomban csengeni kezdtek. Gyors egymásutánban tizenhat születéshez hívták ki a mentőket. Valamennyi szülés az óvóhelyen történt. Az orvosok legtöbb helyen szabályszerűen levezették a szülést és megmentették az anyát, meg a gyermek életét. Az új anyák azonban szinte valamennyien tiltakoztak az ellen, hogy a tégitámadás éjszakáján családtagjaik köréből kórházba vigyék őket, nem akarták elhagyni hozzátartozóikat. Ha az anya állapota megengedte, a mentők a kéréshez híven a helyszínen hagyták az újszülöttet és anyját.

Megjelent a munkaközvetítési állami feladattá nyilvánító rendelet

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny csütörtöki számában megjelent kormányrendelet a munkaközvetítési állami feladattá nyilvánítja. A szervezet kiépítésébe bevonják a munkavállalókat és munkaadókat egyaránt. A munkaközvetítés államosításával egyidejűen a foglalkoztatást közvetítő irodákat az év december 31-ig meg kell szüntetni. A háztartási alkalmazottak közvetítésével foglalkozó egyesületek tevékenységét az iparügyi miniszter engedélyével továbbra is folytathatják.

Végérvényesen döntött a belügyminisztérium a tokajhegyaljai zsidószőlők eladásáról

Hetek óta igen nagy érdeklődéssel kísérte Tokajhegyalja magyarsága a történelmi múltú borvidék zsidószőlőinek sorsát. Mint ismeretes, a korábbi zsidótörvények rendelkezéseinek megfelelően az öt holdon aluli zsidószőlőket összeirták, de hiábavaló volt minden várakozás és sürgetés, hosszú ideig semmi sem történt a szőlők eladásá ügyében. Végre néhány héttel ezelőtt nyilvános pályázati hirdelményt jelentett meg a meplényvármegyei közigazgatási szövetkezet és ez szerint a legmagasabb összeget megajánlónak adják el a szőlőket, amelyek összes területe több mint ötszáz katasztrális holdat tesz ki.

A feltételek azonban kimondották, hogy ha valamelyik szőlőföldért sokgyermekes, vagy katonai érdemeket felmutató családapa pályázik, akkor a vezetőség felszólítja őket, hogy hajlandók-e megadni a kiválasztott szőlőért a mások által megajánlott legmagasabb árat. Igenlő válasz esetén ugyanis mindenki mással szemben ők kapták meg a szőlőt. Ilyen módon az eddigi Weiszok, Groszok, Schwarczok és Kornitzerek helyét a sokgyermekes Gulyások, Gombosok, Kovácsok, Szabók és Hegedűsök lettek az új szőlőbirtokosok Tokajhegyalján.

A belügyminisztériumból megérkezett végleges döntésről a vezetőség haladéktalanul értesítette az új tulajdonosokat, így ők már hozzá is foghatnak a tavaszi munkálatok megkezdéséhez.

MOLDOVA

(m) Romániának olyan az alakja, mint egy Fekete tengerbe lezuhanó madáré. Baleszárnnyát Beszarábia és Moldva alkotja, vagyis az a föld, melyet egykor Etekköznek nevezett a honfoglaló magyarság. Mert a Prut és a Kárpátok között elterülő Moldvát is több egymással csaknem párhuzamosan haladó folyóvíz öntözi, de ezek már korántsem akkorák, mint a Beszarábiát határoló nagy folyók. Legnagyobb közöttük a Szeret. Moldva nincs akkora, mint Beszarábia. Amíg ez a Dunántúlal vetekszik, Moldva már csak olyan nagy mint a megcsontított Dunántúl.

Bár a kettő felszíne lényegesen különbözik egymástól, gazdasági életük mégis egyezik. Beszarábia, ha nem is látezik annak, nagyjában mégis csak síkság. Moldvának ellenben jelentékeny részét a Kárpátok elég magas hegyei és dombvidék borítja és főként a Prut mellékén terjeszkedik síkság. Ez is csak akkora, mintha a Dunántúlon csupán Baranya megye volna alföld. A földje azonban nagyon jó. Észkon ugyanaz a csokoládébarna föld borítja, amilyen Ukrániából Európa legtöbb búzát termelő szántóföldjeit alkotja, delebbré pedig barna és fakószínű a talaj. Egy-egy erdők álltak itt a lehullott levelek, növények, ágak elkorhadásából származó humusz tápláló földde alakította át. Ezek a földek jó búzatermők.

A föld azonban még magában nem elég a termeléshez. Megfelelő éghajlatra — persze jó időjárásra is — és munkákra is szükség van. Olyanféle a fekvése, mint a mi Alföldünknek, mert a legészakibb része kb. olyan távol van a földünk leghidegebb helyétől, az Északi sarktól, mint Szatmárnémeti, legdélibb része pedig a Föld legmelegebb vidékétől, az egyenlítőitől, mint a Bácska. Eszerint olyan meleg nyarának és olyan hidegtelének kellene lennie, mint az Alföldünknek. Mégis sokszor forróbbak a nyarak és hidegebbek a telek, mint a mieink. Ennek az az oka, hogy bennünket a Kárpátok védnek meg az orosz síkeágról szárguló hideg szelek ellen. Moldvát ellenben nem védi meg ezektől semmiféle hegy. Az óceán is távolabb van tőle, mint az Alföldtől, pedig annak a nagy víztömegnek párologása sok meleget von el a levegőből és enyhíti a meleget. Az óceántól való messzebb fekvése miatt kevesebb az esője, mint nekünk. Nem sokkal, csak 20 milliméterrel évenként. Ott csak 520—530, nálunk meg 550 milliméter esik, de ha megmondjuk, hogy alig valamivel több mint 20 milliméter a februári havazás magassága, akkor mégsem fogjuk kiesinyelni azt a számot, hiszen ez azt jelenti, mintha egy hónap esőzése kimaradna. Azt pedig a föld is és a növény is megéri. Legmelegebb hónapjuk a július, a leghidegebb a január. Legtöbbet esik júniusban és júliusban, a legkevesebbet pedig januárban. Októbertől februárig egyre kevesebb esik, akkor kissé több az eső, de májusig újra kevesebb. Májusban azután hozzáfog és augusztusig sokszor esik. Kedves, hogy a nyár elején van a legtöbb eső, amikor a növényeknek legnagyobb szükségük van a vízre és az ősz is jó, mert akkor szántanak.

A kb. két és félmillió lakosnak hatomnegyede román. Sok a magyar, akiknek ősei talán akkor maradtak vissza, amikor Árpád hadai bejöttek hazánkba. Nagy részük azonban különböző üldözések elől menekült ide még abban az időben, amikor rutén, litván és lengyel volt Moldva lakossága. A magyarok nagy része kőiparos, család, kőműves, kőműves, kőműves. Székelyek és csángók ad-

ják a zömüket. Sok a cigány és 10 százaléka zsidó. Ők kereskedők és gyárosok, iparosok és nagybirtokok bérleti. Mert nagybirtok van itt elég bőven. Több, mint nálunk. A románok nagy része földműves és kis földetel művel meg. I. Károly magyar király idejében vándoroltak ide, mert nem érezték jól magukat Máramaros megye hegyei között, ahová a király letelepítette őket. Miután Szerbiából hozzánk kérekedtek be. Később, mikor sokan lettek, vajdasággá alakult Moldva és vajdák a ma-

Magzatelhajtás miatt őrizetbe vett a rendőrség egy nagyváradi szülésznőt

Aldozata haldoklik a kórházban

Nagyvárad, április 14. Csütörtökön délelőtt rendkívül súlyos állapotban szállították a Bábaképző Intézetbe egy fiatal leányt, akiről az orvosok megállapították, hogy tiltott műtét áldozata. Az életveszélyes állapotban lévő nő csak annyit tudott elmondani, hogy a tiltott műtétet Fazekas Zsigmondné nagyváradi szülésznő végezte el, azután önkivületi állapotba esett. Kévs remény van arra, hogy életben maradjon.

A Bábaképző igazgatósága azonnal jelentést tett az esetről a csendőrségnek, ahol azonnal bevezették a nyomozást. — Fazekas Zsigmondné Ritoók Zsigmond utca 18. szám alatt lévő lakásán megjelent egy detektív és az eleinte tagadó szülésznőt bekísérte a rendőrségre, majd

házkutatást tartottak a lakásban, amely eredménnyel végződött, mert sikerült megtalálni a bűnjelket.

A tárgyi bizonyítékok súlya alatt Fazekas Zsigmondné beismerte bűnösségét, elmondva, hogy a műtétet 150 pengő díjért vállalta és azt lakásának fürdőszobájában végezte el. Tagadja, hogy más esetben is követett volna el hasonló bűncselekményt.

Mint hogy a rendőrségnek alapos gyanuja van arra, hogy a szülésznő gyakrabban üzte ezt a foglalkozást, felkéri a közönséget, jelentse a rendőrségnek hasonló megfigyelését.

A 23 éves fiatal leány, aki biharsályi születésű, haldoklik a kórházban.

Milyen az élet az angolszászoktól megszállt Dél-Itáliában?

Ehség, nyomor és elkeseredés — Egy menekült olasz tengerész elbeszélése

Velencéből jelentik: Az olasz és német vonalakon sűrűn özönlenek át a menekültek, akik kibíratatlannak találják a délitáliei angolszász uralmat. Átszivárognak katonák és tengerészek is, hogy a fasiszta Olaszország lobogói alatt harcoljanak az Itáliába betört ellenség ellen. Most szökött át a cassinói német vonalakon egy társával egy Modesto Cristella nevű tengerész, aki megrázó dolgokat beszél a délolasz lakosság sorsáról. Modesto Cristella hajója a múlt évi szeptember 8-i áruhá után ellenséges kézbe került, ő azonban számos társával megtagadta a szolgálatot. Erre Messinába, majd egy gőzösön Villa San Giovanniba vitték, ahol társaival municióhordásra kényszerítették őket. Ezért a kényszermunkáért naponként mindössze 100 gramm kenyeret és egy csajka ehetetlen zöldséglevest vetettek oda nekik, ütegekben azonban egyáltalán nem fukarkodtak az angolok és az új-zélandiak. Röhögve mondogatták nekik: „Minél jobban verjük az olaszokat, annál inkább barátaink lesznek.“ Később Nápoly környékére irányították a csoportjával, sorsuk azonban meg nem javult, sőt: Napi 12 órát kellett ellen szomszár kemény munkában eltölteniük —

minden ellenszolgáltatás nélkül. Azaz, hogy tíz naponként fizettek nekik azért a testet elrokkasztó munkáért 10, azaz tíz lira 40 centesímit! (Magyar pénzben alig két pengő). Modesto Cristella nem sokáig bírta ezt a rabszolgaságot, összeszorgolt a társaival és ötérdmagával megszökönek. Egyideig edesanyjánál, Cava de Tirrendiben rejtőzködik, majd polgári ruhát szerezve, Nápolyba megy, ahol találkozik másik négy társával, akik nagy vigyázattal előremennek. Nápolyban, kihasználva az alkalmat, felszállnak óvatlan pillanathan egy tehervonatra és elrejtőznek. Így eljutnak Capuaig, e onnan gyalogosan, kellő óvatossággal folytatják az útju-

kat Cassino felé. Már eljutottak az ellenség első vonalán s azt hiszik, hogy meg vannak mentve, amikor felfedezik őket az angolszászok. Az ellenséges őrzősort ad rájuk, mire ketten közülük holtan rognak össze, a harmadik halálosan megsebesül az ellenséges golyóktól. Másodmagával megragadják haldokló bajtársukat és sikerül átjutniok a cassinói német vonalakon, ahol a németek mint hűséges bajtársakat szeretettel fogadják őket. Súlyosan megsebesült bajtársukat sajnos, már semmiféle gondos ápolással sem lehet megmenteni az életnek; ők pedig ketten jelentkeznek katonai szolgálattételre az olasz köztársasági fasiszta hadseregben.

Különösen Nápolyról fest borzasztó képet Modesto Cristella elbeszélése. A vidám Nápoly meghalt, nincs többé! Az üzletek zárva, az utcák elhagyottak, némák. Az ostromállapot igen szigorú: este 6-tól reggel 6-ig tilos az utcára kilépni. Mekkora nyomorúság, milyen nagy éhezés! Naponként és személyenként 100 gr. kenyeret, havonként egy kiló száraztésztát adnak, míg a hús heti fejadagja — szomorúan neveltséges — 20 gramm!

Magyar szívek dobbanása

gyorsabb üteművé vált az ország több pontját ért újabb terrortámadások nyomán, s a segíteni akaró magyar kezek egyre sűrűbben kopognak ajtónkon, hogy átadják adományait bajba jutott testvéreik megsegítésére. Jönnek tehetősebb és kevésbé rózsás anyagi helyzetben lévő polgárok és jönnek özvegyasszonyok, nehezen nélkülözhető pengőikkel. Mindez azonban még mindig kevés. Még gyorsabb ütemű szívdobbanásra, adakozásra van szükség, ha csak valamennyire is kárpótolni akarjuk testvéreinket azokért a szörnyű veszteségekért, amelyek az ismételt bombatámadások során süjtöttek. Ma még módunkban van segíteni. Holnap talán már mi szorulunk testvéreink támogatására.

Eddig befolyt adományok:	
Tegnapról	920 F
Fáber Lipót	100 ..
Dantlich Pál	50 ..
Mertz Ernő	50 ..
Özv. Gabányi Bezsóné	10 ..
Egy textilés és egy trafikosa hölgy	200 ..
Rölich István, a Belvárosi mozgó tulajdonosa	200 ..
Berényi Ödön kereskedő	50 ..
Özv. Ötvös Mihályné	5 ..
Dr. vitész Sándor Jánosné	20 ..
Sándor Edit	10 ..
Csákvári Ferenc kereskedő	50 ..
Przibil Károly ny. szedea	100 ..

Ne siessen

tavaszi ruhaszükségletének beszerzésével, mert férfi- és női konfekció üzletemet folyó hó 15-én a Sas-palotában Szt László-tér 4. megnyitom

HEINEIMANN HEINRIK

Nagy választék! Őskeresztény cég!

A légnyomás hullámvonalait kiszámítani nem lehet

Az ember ösödök óta használ olyan anyagokat, amelyek szilárd tárgyak szétvetésére szolgálnak. Az őseim lyukakat fúrt a sziklába, a lyukakat vízzel töltötte meg és várta a fagyot. A megfagyott víz térfogata nagyobb lévén, a sziklát megrepesztette és így nyert elődük hasznos építőanyagokat. A modern ember már kifejezett robbanóanyagokat használ az építőanyag megszerzésénél — és a megépített dolgok szétrombolásánál egyaránt. A jó robbanóanyag ugyanúgy hat, mint a megfagyott víz. Térfogata hirtelen, nagymértékben kiterjed s az így keletkezett erők szétvetik a náluknál gyengébb tárgyakat. Mikor Nobel 1867-ben feltalálta a magas feszítőerjű dinamitot, illetve annak alapanyagát, a nitroglicerint, a robbanóanyagok útját valósággal kikövezte ez a találmány. A szerves anyagokból előállított robbanóanyagok, mint a benzol, phenol, toluol, naftalin megfelelő átdolgozással, vagyis salétrom és kénsav kezeléssel válnak magasértékű robbanóanyagokká. A legsűrűbben használt alapanyag a toluol, a szénből való gáznyerés mellékterméke, sőt ma már szintetikus is előállítható. Belőle gyártják a ma talán legmagasabb értékű robbanóanyagot, a trinitrotoluolt, amely sárgás kristályanyag, nem mérgező, vízben nem oldható. De mindmáig sem tudta kiszorítani a nitrocellulózot, amelynek bázisa ezelőtt a gyapot volt, de ma már helyette fából készült műrostot használnak. A háború szünte végül a legnagyobb rombolóértékű robbanóanyagokat, amelyeknek alapanyagai a levegő, szén, mész és víz.

A ROBBANÁS ÉS LÉGNYOMÁS SZESZÉLYEI

Nem kell magyarázat ahhoz, hogy minél kisebb és minél zártabb helyen robban az anyag, annál nagyobb rombolást végez, illetve igyekszik végezni. Ehhez a fizikai törvényhez alkalmazkodik például a légítámaszkó alkalmazásával leejtett bomba. Ha ilyen bomba valamely térre esik, hatása kétségtelenül elenyésző ahhoz képest, amit zárt helyen, vagy a házak építményeibe mélyen behatolva fejthet ki. Itt aztán már nemcsak robbanóanyagot magábanfoglaló fémanyagok rombolnak, hanem a hirtelen keletkezett gázok óriási tömegei végzik el a tulajdonképpeni rombolást. Ez a hatás légnyomásban is kifejezésre jut. A légnyomás feszítő ereje oly óriási, hogy annak a legerősebb építmények sem tudnak ellentánni. Azért huzza meg magát az ember a háza pincéjében, mert remélheti, hogy a bomba oly helyen robban, ahol gázainak szétterjedése nagyobb teret nyerhet s a robbanás azelőtt

következik be, mielőtt a robbanóanyagok a pincét egyáltalán elérhetnék.

A lég-, illetve gáznyomás hullámvonalai egészen kiszámíthatatlanok. A légnyomás útjába eső szilárd síkok — falak, stb. — a hullámvonalakat annyira eltérítetik, hogy azok hatása kiszámíthatatlanná válik. Nem egyszer megtörtént, hogy a bombarobbanás közvetlen közelében a földre hasált embernek semmi baja sem történt, de tőle 50 lépésnyire a légnyomás mindent összerombolt. A légnyomás elleni legjobb védekezés a talaj síkja alá való elhelyezkedés. Egy lyuk a kertben, amelybe az ember épp hogy belefér, esetleg nagyobb értékű, mint a legvastagabb acéllemez. Megtörtént, hogy a félméter vastag

fémlemez mögött guggoló embert a lemez tulsó oldalán robbant bomba légnyomása megkerülve magát a fedezéket, az embert megölte.

Berlinben két egymás mellett álló ember közül egyiket a légnyomás megölte, a másiknak semmi baja nem történt. Egyik utcában a bomba által eltalált ház fele megmaradt, de a negyedik szomszédházat a légnyomás elsöpörte a föld színéről.

Egyelőre nem tudjuk még, hogy a légnyomás e szeszélyei milyen alaptételeken épülnek fel. Nyilvánvaló azonban az, hogy aki teheti s akinek kertje van, okvetlenül ásson magának lyukat a földbe, azt vastagon fedje be s légítámaszkó esetén abba bújjon el. Igen sürgős és lényeges az egymás mellett álló házak óvóhelyeinek átjáróval való összeköttetése, éppen a légnyomás szeszélyessége miatt. Berlinben előfordult, hogy a pincében megszurolt közönség a tizedik ház alól bujt elő.

Már nem teljesítenek szolgálatot a zsidónak minősülő fővárosi alkalmazottak

A Magyar Tudósító jelenti:

A vonatkozó miniszteri rendelet alapján a főváros már felmentette a szolgálatok alól azokat az alkalmazottakat, akik az új kormányrendelet szerint zsidónak minősülnek. Április 8-ig kellett bejelenteni a városháza elnöki ügyosztályán az érdekeltek személyi adatait és a zsidónak mi-

nősülő alkalmazottak a szolgálat alól felmentést kaptak. Most megindult ellenük a nyugdíjazási eljárás. A rendelkezés nemcsak a közigazgatás, tanügy és üzemi alkalmazottakra terjed ki, hanem a kötött gazdálkodási alap terhére és a statisztikai hivatalnál foglalkoztatott ideiglenes munkaerőkre is.

SZÍNHÁZ

Tegnap volt a „Ballépés jobbra” bemutatója

A színpad szerint operett a „Ballépés jobbra” című mulattató bohóság, amelyet a Szigligeti Színház esütörtökön este mutatott be, de inkább a zenés vígjáték műfajához tartozik. Az ének-számok betétezerően ékelődnek a szövegbe, a táncjelenetek a frissítés nyilvánvaló szándékával legtöbbször elég indokolatlanul kapcsolódnak a vígjátéki fordulatok közé s a hangsúly a prózai rész szellemes és sikamlós kiszólásain, meg a bonyodalom felépítésén van s a hatást is ezek váltják ki.

Jean Létraz, a darab szerzője és Püskösdi Andor fordította magyarra. Egyik másik fővárosi lap a budapesti bemutató után élt a gyanúperrel, hogy ez a francia író nem is létezik s valamelyik

magyarul termelő szerző rejtőzködik a francia név alatt, de aztán elismult ez a kis affér s a darab a gall szellem diadalaként ért el igen sok előadást. Valóban hamisítatlannak látszó franciás levegője a „Ballépés jobbra”. Beállításában, a mese vezetéseiben és ötleteiben minden erkölcsi gátlást nélkülöz: a főhőnőtől, egy szabad életfelfogásu magános dámtól kezdve a tisztán szerelmesek kiszolgálására hajlandó inasig nincs benne egyetlen figura se, aki rendes embernek volna nevezhető. S ez a komolytalan társaság szokványos félreértések és celeszövegek bonyodalmaiban vídámán kavarog, ugrál és élcelődik a színpadon három felvonáson át, míg végre a hősnő, akinek villáját betolakodva veszi ki egy jóképű fiatal üzletember, beletöri az erőszakos lakásbitorlót a házasság igájába. Így jut jobbfelé kanyarodó kifejelethez egy asszonyi ballépés.

A darab finomabb szövevényeket sejtet a jól induló első felvonásban, de aztán határozott esét mutat s ez a legnagyobb hibája a joggal támasztható súlyos erkölcsi kifogások mellett. De a felvonultatott alakok egytől-egyig pompásak. S színészeink kitünően állították őket elénk. Jurik Julcsi az asszonyi ragadozó frivol báját mesteri közvetlenséggel ábrázolta. Ebben a szerepkörben felülmúlhatatlan. Kemény Gizi egy mafrancos fiatal leány szerepében volt elragadó s nagyon kellemesen énekelt. Antal Erzsé mint házastárs feleség nyújtott emek alakítást és Czéh Gitta impertinens szobolánya üde és kedves jelenség. Gulácsy sok kedvvel, lendület-

tel juttatta érvényre ezinezi értékeit, a kellemes, fiatalos megjelenést, az eleven játékmódot és a könnyedebb eszmékben jól ható férfias hanganyagot. A humort Lendvai képviselte a darabban, aki egyik-másik jelenetében a torz figurák klasszikus ábrázolójának mutatkozott. Barsy Béla komikus túlézéseiben is a jellemzés beleő hévtől fűtött ceppa-ideg művésze maradt s igen jó volt az énekelni kissé küzdő Halassi Gyula és az érdekes inasfigurát élethűen megrajzoló Bartos József is.

Színházi iroda közleményei „Ballépés jobbra” minden este fél 6-tól Jurik Julcsival

Pénteken este fél 6 órakor. A-bérletben kerül színre az idény legmulatságosabb operett-újodnsága, a *Ballépés jobbra*. A következő napokon egy hétig minden nap bérlet-szünetben megy. Főszereplők Jurik Julcsi, Kemény Gizi, Antal Erzsé, Lendvai Lajos, Gulácsy Albert, Barsy Béla és Halasi Gyula.

Kaméliás hölgy bemutató előadását április 20-án tartja a színház. Addig is minden nap szorgalmasan próbál a színház prózai együttése, hogy teljesen pergő, hibátlan előadásban hozza a közönség elé ifj. Dumas Sándor gyönyörű drámáját. Cimszerepet Lovasi Klári alakítja.

MŰSOR:

Pénteken este fél 6 órakor: *Ballépés jobbra*, A-bérlet.
Szombaton este fél 6 órakor: *Ballépés jobbra*.
Vasárnap délután fél 3 órakor: *Ballépés jobbra*.
Vasárnap este fél 6 órakor: *Ballépés jobbra*.
Hétfőn este fél 6 órakor: *Ballépés jobbra*.
Kedden este fél 6 órakor: *Ballépés jobbra*.
Szerdán este fél 6 órakor: *Ballépés jobbra*.
Csütörtökön este fél 6 órakor: *Kaméliás hölgy*, bemutató bérlet.

Őszinte muzikálta

Szerelmes szívek

— Bemutató a Korona-mozgóban —

Miután az első kísérlet a kisebb művészi filmekből összeállított moziműsorral a fővárosban és a vidéken egyaránt tetszéssel találkozott, a magyar filmgyártók újabb és újabb filmmozaikok készítésére határozották el magukat.

Ilyen filmmozaik a Szerelmes szívek című most bemutatásra került hangos film. Van benne dráma, vígjáték, népszínmű, zenés balett.

Az egyes filmnovellák címei: Lavotta szerenádj. Mesék a bécsi erdőről. Kádár Káta. Párizsi emlék. A zene kivételesen magas színvonalú: Kodály, Lavotta, Strauss János és Chopin alkotásokból összeállított.

Főszereplők: Bordy Bella, Kertay Lili, Szellay Alice, Pápay Klári, Goll Bea, Szilassy László, Jávor Pál.

A filmet Babay József konferálja és így az egész sikerült műsor a közkedvelt magyar kívánságversenyekre emlékeztet.

Egészen újszerű német színes rajzos trükkfilm a Tavaszi tánc szolgáit mulatságos kísérő film gyanánt.

OLASZ PETER dr.

Önkéntes mentőszolgálatot szerveznek a Szent József-telep lakói

(Nagyvárad.) Kedden este a Szent József-telep római katolikus Kulturház kistermében Podolcsák József, a Turul Szövetség tulajdonosa önkéntes mentőszolgálat felállítására hívta fel a megjelenteket. A felhívás eredményeként szerdán este több, mint kétszáz felnőtt férfi, levente és fiatal leány jelentkezett lelkesen az önkéntes mentőszolgálatra. A megbeszélés szerint ezután a telepet nyolc kerületre osztották fel s megbeszéltek a további teendőket is. A jelentkezések helyén megjelent egyébként

dr. vitéz Sarkady Ferenc, reudórfőfelügyelő is, aki örömet fejezte ki a szükséges és időszerű vállalkozás fellett s reámutatott arra, hogy a legjobb légoltalom akkor áll fenn, ha minél több kiképzett ember áll a légo szolgálatára. A szolgálatra különben több kocsi is jelentkezett s a telep lakói most már csak azt óhajtánák, hogy a megígért légo-kutat is felállítsák és salakozzák a gyalogjárókat, hogy így a körzet lakói minél biztonságosabban nézhessenek szembe az esetleges eseményekkel.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekszámlánk
 száma: 72.301.
 Készleteket nem adunk vissza.

A veszprémi egyházmegye általános püspöki helynöké, Veszprém, április 14. Magyar Kurir jelenti: Mindszenty József veszprémi püspök dr. Simon György nagyprepostot általános püspöki helynöké, dr. Hoss József prelátest kanonokot provokáriszsa kinevezte és szentszéki elnöki tiszt-ségében megerősítette. A püspök dr. Szemes József szentszéki jegyzőt pedig a titkári teendőket ellátásával megbízta.

JELENTKEZÉS ÉRETTSEGIRE. A Szent László gimnázium igazgatósága felhívja a VIII. osztályt végzett tanulóit, hogy f. hó 15-én, szombaton reggel 7 órakor jelentkezzenek az igazgatói irodában. Ekkor kell a vizsgálati díjat fizetni e ekkor közli az igazgatóság a vizsgálatra vonatkozó tudnivalókat. Gyülekezés fél 7-kor az igazgatósági irodában.

EGÉSZSÉG AZ EGYÉN LEGNAGYOBB KINCSE! Gondolj erre, míg egészséges vagy és támogatás a Zöld Keresztet, hogy a Te egészségedet is minél jobban véddes! Adományodat egyszer egy évben, 1944. április 16-i gyűjtőnapján kéri a Zöld Kereszt!

GÖRÖG KATOLIKUS SZENTMISE. E hó 16-án, vasárnap 10 órakor a Tisza Kálmán-téri kiemplomban magyar görögkatolikus szentmise lesz, melyre a híveket szeretettel meghívjuk.

Méhészeti tanfolyam haladók részére. A városi Népművelési Bizottság haladó méhészek részére továbbképző szaktanfolyamot rendez a Nemzeti Munkaközpont székházában (Szent János-utca). A tanfolyam április hó 17-én, hétfőn este 6 órakor kezdődik és 11 tanítási napon át napi három órai tanítással folyik. Beiratkozásokra a Népművelési titkári hivatalban (Szilágyi Dezső-utca 12.) délelőtt 9 és délután 2 óra között, vagy a tanfolyam megkezdésekor a helyszínen lehet jelentkezni. Beiratási díj 1 pengő, tandíj 5 pengő.

ALGIRI ZSIDÓK JELLEMZŐ KÖVETELÉSE. Berlin. (MTI.): Mint Lisabonból jelentik, az algiri zsidók egyesületének közlönye azt követeli, hogy a háborút követő békét valahol zsinagógában írják alá.

A protestáns egyházi főhatóságok rendelkezése a munkaszolgálatosok áttéréséről. A Magyar Tudósító jelenti: A Református Egyetemes Konvent már rendelkezett annakidején a katonai jellegű áttérésről vonatkozóan most kiegészítő rendelkezést is hozott, amely szerint a munkaszolgálatosok mivel katonai kötelekbe tartoznak, áttérési szándékuk esetén a protestáns tábori lelkesítéshez kötelesek fordulni s jelentésüket vagy áttérési szándékukat sem az állandó lakóhely szerint illetékesek, sem a munkaszolgálatos jelenlegi szolgálati helye szerint illetékes polgári lelkipásztor nem fogadhatja el, ezért esetleg a nála jelentkező munkaszolgálatosokat köteles utasítani arra, hogy áttérési szándékukat az illetékes tábori lelkesítő jelentésük.

KOMMUNISTA RÖPLAPOK A CUBAI DOHÁNYCSOMAGOKBAN. Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Madridból jelentik, hogy dohánycsoomagokban, melyek Cubából Spanyolországba érkeznek, a kommunisták röplapokat helyeznek el.

Népiskolai előkészítő tanfolyamok iparostanulók és más foglalkozásuk részére. A városi Népművelési Bizottság az olyan iparostanulók, más foglalkozásuk és felnőttek részére is a népiskola V. és VI. osztályának vizsgáira előkészítő tanfolyamokat rendez. A tanfolyamok már április hónapban indulnak. A tanítások hetenként két napon délután 5—7 óráig, a nappalok hosszabbodásával pedig 6—8 óráig tartanak. Beiratási díjak: osztályonként 2 P, tandíj 15 P, egységes tankönyv ára 3 P 80 f. A képzettebb és értelmesebb hallgatók ezeken a tanfolyamokon az V. és VI. osztályokból összevont vizsgára is készülhetnek. A vizsgák engedélyét a kir. tanfelügyelőség adja. Egy osztály vizsgadíja 31 P, két osztály összevont vizsgadíja 47 P. A szegénysorsu hallgatók szegénységi bizonyítvány alapján a vizsgadíjak fizetése alól felmentést kérhetnek. Beiratkozásokra a Népművelési Titkári Hivatalban (Szilágyi Dezső-u. 12.) lehet jelentkezni a hivatalos órák alatt délelőtt 9 órától délután 2 óráig.

NÉMET ISTENTISZTELETEK AZ EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN. A Gr. Csáky István-utca 26. szám alatti evangélikus templomban vasárnaponként reggel 8.30 órai kezdettel németnyelvű istentiszteletet tartanak.

DEUTSCHE GOTTESDIENSTE IN DER EVANGELISCHEN KIRCHE. Jeden Sonntag in der Früh um 8.30 wird in der evangelischen Kirche Graf Stefan Csáky-Gasse 26. ein deutscher Gottesdienst stattfinden.

Alkalmi bélyegzőt használ a posta az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület 100 éves fennállásának ünnepén. A Magyar Tudósító jelenti: Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület, mint ismeretes, most ünnepli fennállásának századik évfordulóját. Az Egyesület vezetősége most azzal a kéréssel fordult a postavezérgazgatósághoz, hogy június végéig a kolozsvári 1-es és 2-es számú postahivatalok különleges alkalmi bélyegzőt használhassanak. A posta vezetősége az Egyesület kérését teljesítette.

FELOSZLATTÁK A NEMZETI ÖSZSZERTARTÁS TÁRSASKÖRÉT. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. belügyminiszter a Nemzeti Összertartás Társaskörét feloszlatta.

Az érettségi reformját sürgeti a református tanáregyesület. Az Országos Református Tanáregyesület terjedelmes memorandumot intézett az országos közoktatási tanácshoz és a tanítási rendszer mélyreható megreformálására tett sokoldalú indítványt. A javaslat kiterjed az iskolaszervezetre, a tanterv, a tankönyvek, a tanítási módszer és a tanárképzés korszerűsítésére. Külön fejezetbe foglalkozik a memorandum az érettségi vizsgák kérdésével. Megállapítja, hogy az érettségi vizsgálati utasítás átdolgozására szorul, mert sok ellene a jogos kifogás. Igen fontos ama tantárgyak megállapítása, melyekből írásbeli, illetőleg szakmabeli vizsgálatot kell tartani. Így pl. matematikából szükségesnek mutatkozik az írásbeli érettségi visszaállítás, ellenben a modern élőnyelvvel nemmi képpen sem tartandó fenn a mai helyzet. Általában a mai vizsgáztatási rendet és módot gyökeresen át kell dolgozni és közelebb kell hozni az élethez, az érettségi igazi céljához.

Magyarul beszélő dzsungelfilm

Szudáni szerelem

Bemutató pénteken
 az APOLLO-ban

Május 14-én rendezik meg a IV. országos református könyvnapot. A Magyar Tudósító jelenti: Az utóbbi években a református egyház gyűlekezeteiben nagyszámú könyvnapokat rendezett. Ebben az évben is megrendezi az ország területén levő minden gyűlekezetben a könyvnapot és pedig május 14-én.

MEGHALT A JEZSUITA REND FŐVIKÁRIUSA. Róma. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Magni, a Jezsuita Rend fővikáriusa szerdán este 72 éves korában meghalt. Szombaton temetik. Halálával a Jezsuita Rend új generálisának megválasztása időszerűvé válik.

NEMET KULTURFILM MATINÉ vasárnap délelőtt 11 órakor a Belvárosi mozgóban.

FELHÍVÁS AZ IPAROSOKHOZ! Ezúton hozzuk iparosaink tudomására, hogy a m. kir. ker. és közlekedésügyi minisztérium a hazai kereskedelmi középiskolák I. osztályaiba, az 1944—45. iskolai évre beiratkozók részére 60 (hatvan) tandíjmentes helyre nyilvános pályázatot hirdet. Az érdeklődők folyamodjanak saját szakosztályukhoz, ahol a szakosztály vezetősége a rendelkezésükre bocsátja a pályázati feltételeket. Az elnökség.

Június elején tartják meg az idén a könyvnapokat. Minden évben nagy érdeklődéssel várja a közönség a könyvnapok rendezését, amelyek immár irodalmi esemény számba mennek. A könyvnapok rendezői elhatározták, hogy az idén június 1-én és 2-án Budapesten, a következő napokban pedig a különböző vidéki városokban tartják meg a könyvnapokat. A könyvnapok alkalmából a neves írók autogrammkat is adnak. (M. T.)

Nagyvárad thj. város adóhivatala

ARVERESI HIRDETMÉNY

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1944. április 28-án, a másodikikat 1944 május 8-án a városi közraktárban (Szeptember 6-u. 2. sz. alatt) kitűzöm.

ARVERESI FELTÉTELEK:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrészére erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.
4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1944. április 14.

MESTER MIHALY
 végrehajtó.

A szlovák földreform. A szlovákok folytatták a csehek által végrehajtott földreformot új földmennyiséget véve igénybe s a csehek által politikai szempontok szerint megvalósított földreformot szlovák politikai szempontok szerint kiigazítva. A zsidóktól elvett és szlovákok kezébe juttatott földmennyiség 50.275 kat. hold, nem szlovák állampolgároktól elvett és szlovák kézbe juttatott földmennyiség 76.213 kat. hold, a politikai céllal kiosztott földmennyiségből elvett és szlovák kézbe juttatott föld 5600 kat. hold. Összesen 132.088 kat. holdat juttattak tehát a szlovák állam öt évi fennállása alatt szlovák nemzetiségű egyének kezébe.

Nagyvárad thj. város adóhivatala

ARVERESI HIRDETMÉNY

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy a köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1944. április 14-én, a másodikikat 1944. április 22-én a városi közraktárban (Szeptember 6-utca 2. kitzűzöm.

ARVERESI FELTÉTELEK:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrészére erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.
4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1944. április 11.

HACHSMANN ÁRPAD,
 végrehajtó.

Nagyvárad thj. város adóhivatala

ARVERESI HIRDETMÉNY

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1944. április 21-én, a második árverést 1944. április 29-én a városi közraktárban (Szeptember 6-u. 2. szám alatt) kitűzöm.

ARVERESI FELTÉTELEK

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrészére erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.
4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1944. április 13.

SZABÓ ATTILA,
 végrehajtó.

Versenyárgyalási hirdetés

Nagyvárad Thj. Városi Közlölet Szövetkezet által a Bihari és Püspöki-ut közötti vitéz Horthy István Oncsa telepen épülő „Napköztióthon” épületében szükséges villanszerelő, vízvezeték és csatornázási munkálatokra nyilvános versenyárgyalást hirdet.

A munkálatok költségei szabályszerűen biztosítva vannak. Ajánlat tehető a kiadott úrlapokon, összes anyag és munkabérrrel. Ajánlatot csak a kiadott hivatalos nyomtatványon lehet benyújtani. Költségvetési úrlapok a Szövetkezet gróf Teleki Pál-utca 3. szám alatti irodájában szerezhetők be, ugyanitt tekinthetők meg a szerelés-tervek is. Az ajánlatokat esetleges mellékleteivel együtt zsinórral egybe fűzve, a zsinórvégét az ajánlattevő cégszöveget tartalmazó pecséttel kell ellátni.

Az aláírt felbélyegzett, tanuzott ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva Nagyvárad Thj. Városi Közlölet Szövetkezetének gróf Teleki Pál-utca 3. szám alatt 1944. április hó 24. napján délelőtt 11 óráig személyesen vagy posta útján kell benyújtani. Az ajánlat felbontása ugyanezen napon délelőtt 12 órakor ugyanott történik, amikor is a magukat igazoló ajánlattevők vagy ezeknek meghatalmazásával ellátott képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlat borítékját a következő felirattal kell ellátni: „Ajánlat a Nagyvárad Thj. Városi Közlölet Szövetkezet által épülő Napköztióthon villanszerelő, vízvezeték-szerelő és csatornázási munkálatokra”.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntés megtörténteig kötelezettségben maradnak. A Szövetkezet az ajánlatok között árakra való tekintet nélkül szabadon választhat a munkálatok vállalatba adása tekintetében.

Nagyvárad, 1944. április 12.

Dr. SOÓS ISTVÁN, s. k.
polgármester,
szövetkezeti elnök.

A kiadmány hitelűl: Hankovits s. k.

Versenyárgyalási hirdetés

Nagyvárad Thj. Városi Közlölet Szövetkezet a Bihari és Püspöki-ut közötti városi területen a vitéz Horthy István Oncsa telepen építendő, előreláthatólag 10 darab ikerház 20 lakása munkálataira nyilvános versenyárgyalást hirdet. A Szövetkezet az építendő ikerházak számát megváltoztathatja.

A munkálatok költségei szabályszerűen biztosítva vannak.

Ajánlat teendő a kiadott úrlapokon egyszerű összes anyag és munkabérrrel, másrészt csak munkabérrrel. Ajánlattevők csak az összes munkanemrekre tehetnek ajánlatot, kivéve az asztalos és villanszerelői munkát, amelyekre külön ajánlat adandó, asztalos és villanszerelési munkálatokra csak összes anyag és munkabérrrel tehető ajánlat.

Ajánlatot csak a kiadott hivatalos nyomtatványon lehet benyújtani. Költségvetési úrlapok a Szövetkezet gróf Teleki Pál-utca 3. szám alatti irodájában szerezhetők be. Ugyanitt tekinthetők meg az építkezés tervei is.

A több ivból álló ajánlatot esetleges mellékleteivel együtt zsinórral egybe kell fűzni, a zsinór minőségét az ajánlat hátulján cégszöveget tartalmazó pecséttel kell ellátni.

Az aláírt, felbélyegzett, tanuzott ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve pecséttel lezárva Nagyvárad Thj. városi Közlölet Szövetkezet gróf Teleki Pál-utca 3. szám alatt 1944. április hó 29. napján

délelőtt 11 óráig személyesen vagy posta útján kell benyújtani. Az ajánlatok felbontása ugyanott ugyanazon a napon délelőtt 12 órakor történik, amikor is a magukat igazoló ajánlattevők, vagy ezek meghatalmazásával ellátott képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlat borítékját a következő felirattal kell ellátni: „Ajánlat a Nagyvárad Thj. városi Közlölet Szövetkezet által építendő munkás lakóházak munkáira”. (Asztalos vagy villanszerelő munkálatok).

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntés megtörténteig kötelezettségben maradnak. A Szövetkezet az ajánlatok között árakra való tekintet nélkül szabadon választhat, a munkát megosztva építelenként is kiadhatja és attól el is állhat.

Nagyvárad, 1944. április 12.

Dr. SOÓS ISTVÁN, s. k.
polgármester,
szövetkezeti elnök.

A kiadmány hitelűl: Hankovits s. k.

Az orvosi numerus nullus bevezetését kéri a debreceni orvosok

A Magyar Orvosok Nemzeti Egyesületének debreceni fiókegyesülete szerdán délután 6 órai kezdettel a szülészeti klinika előadótermében igen nagy érdeklődés mellett tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen igen értékes felszólalások hangzottak el. A megjelenteket dr. Csilléry András nyugalmazott miniszter, egytanár, a debreceni fiókszövetség elnöke üdvözölte, majd megnyitó beszédében rámutatott azokra az égetően fontos kérdésekre, amely a magyar orvosokat közelébről érintik.

Majd tisztárai választására került a sor. Elnök ismét Csilléry András lett, alelnökök lettek Korompay Károly és Saaler Miklós. A gyűlés egyhangú lelkesedés mellett 10 pontból álló memorandumot készített, amelynek első és második, valamint kilencedik pontja különösen figye-

lemreméltó javaslatokat tartalmaz. Ezeket az alábbiakban ismertetjük:

1. Az egyetemeken a teljes Numerus Nullus bevezetését oly módon, hogy még a kivételezett zsidók se legyenek az egyetemre felvehetőek. Azok a zsidók, akik egyetemi tanulmányukat megkezdték, azt ne folytathassák.

2. Az Orvosi Kamaráknál olyan intézkedések bevezetését, amelyek a Numerus Nullus elérését — mint az Ügyvédi Kamaráknál — mielőbb lehetővé teszik.

3. Amennyiben zsidó orvosok még mint munkaszolgálatosok a közegészségügyi szolgálatra igénybe vétetnének, úgy azok a kirendelési helyükön végzett orvosi gyakorlatukból származó jövedelmüket tartoznak egészében az illetékes Orvosi Kamaráknak beszolgáltatni a hadbavonult orvosok segélyezése céljából.

SPORT

Nagy lendülettel készülődik a Törekvés a vasárnapi mérkőzésre

A vasárnapi mérkőzés fontosságának tudatában a tegnapi edzésen pontosan és hiánytalanul jelentek meg az összes Törekvés játékosok. Pintye edző mindegyik osapatrésszel külön-külön foglalkozott, majd együttesen próbálták a megbeszélte és begyakorolt taktikai megoldásokat, amit a játékosok a legfigyelmesebben és legnagyobb figyelemmel igyekeztek megoldani. Kétszer 30 perces két-kapus játékkal ért véget az edzés. Ma este játékos értekezlet tartanak és ezzel be is fejezik előkészületeiket.

Minden bizonnyal sikeres lesz a vasárnapi mérkőzés, amely az Erzsébet-ligeti pályán kerül lebonyolításra. Olcsó helyárak. Kezdeté délután 3 órakor.

Előzőleg fél 2-kor Törekvés II.—MÁV II. kerületi bajnoki. Felkértek az összes Törekvés-rendezők, hogy I órára a pályán megjelenni sziveskedjenek.

Szombaton indul Budapestre a NAC

Vasárnap igen kemény erőpróba előtt áll a NAC csapata, a husvéti innepok alatt két értékes győzelmet aratott Vasas lesz az ellenfele. Szorgalmasan készülnek a zöld-fehérek a nagy csatára. Szerdán kétkapura játszottak, ma délután pedig erőnléti edzést tartanak. Indulás szombaton éjszaka.

RÁDIÓ

SZOMBAT, APRILIS 15.
Budapest I.

8.35 Szórakoztató zenekari muzsika
11.15 Szabó Sándor hegedűl.
11.40 Madarassy Erzsébet meséje.
12.05 A Rádiózenekar műsorából
13.30 Honvédeink üzennek. — A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Roósz Emil szalonégyetese.
15.50 Pintér Imre csevegése.
16.15 Szimfónikus zenekar.
16.25 A filmzenéről beszél Fries Károly.
17.00 Rádióegyveleg.
18.00 Vitéz Gergely Vince előadása.

18.30 Filharmonikus zenekar.
18.40 Külügyi tájékoztató.
19.00 Dr. Tasnády László magyar nótákat zongorázik.
19.15 Szombathy Viktor elbeszélése.
19.30 Magyar zeneszerzők felőrája.
20.00 Hangképek innen-onnan.
20.30 Részletek Sándor Jenő operettjéből.
22.40 Ki mit szeret.

Hirdessen a Magyar Lapokban

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

XII. Pius pápa cete és válogatott beszedei kiadóhivatalunkban kapható. 797

Teljesen jókarban levő feher könyhabutor eladó. Damjanich-u. 37. ajtó 3. 774

Eladó: Női tavaszi kabát, 31-es új gyermek felcipő, 10 éves leányka részére nyári ruhák, magyar ruha, ingek, 8 éves részére tavaszi kabát, egyszerű babakelengye. Karácsonyi püspök-u. 52. sz. 765

Új, csináltott fekete lakkcio 38—39-es eladó. Cim a kiadóban. 803

Kulcsos lószerszámot és fedél nélküli hintót, méhkast vennék. Korda, Ervasad. 811

Fotel jókarban, 2 darab eladó. Kereszt-u. 9. 823

Hülöngéle

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindenféle férgek irtását 35 évi gyakorlattal vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 813

Kerékpárok újak és javítások. Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23—30. 872

Fajgyümölcs, főképp fajalmák megtermelését felesbe vállalom. Zámbo gyümölcsfaszakértő, Szacsavay-u. 17. pincében. 825

Aldozási koszorúk, menyasszony és koszoruleány művirág fejdiszek és kézi-csokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébet-ligeti sportpályánál.) 776

Kofferek, aktatáskák, retikulók, erszények készítése, javítása legmegbízhatóbban 30 éves gyakorlattal bíró mesternél. Kugler, Alapi-u. 6. 822

Állást nyec

PETŐFI és Vörösmarty utcák környékén lakó újságkészítőt azonnalra felvesszünk jó fizetéssel. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában.

REGGELI lapkihordásra kézbesítőt felvesszünk jó fizetéssel, azonnalra. Teleki, vagy Csáky-utcán lakók előnyben. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában.

A fugyivásárhelyi körjegyzőségél egy népmozgalmi nyilvántartói díjnoki és két kisegítő állás van üresedésben. Elsősorban az adó és közellátási ügyekben jártas, olyan férfiak jöhetnek tekintetbe, akik állandó alkalmazást keresnek. A díjnoki állásra nők is pályázhatnak. Az okmányolt pályázati kérvények hozzám nyújtandók be. Rogge Károly vezetőjegyző. 824

Állást kecs

Mérlegképes főkönyvelő nagyobb iparvállalatnál állást keres. Megkeresést „Főkönyvelő” jellegre Rudolf Mosse Hirdetőirodába, Rákóczi-ut 2. 819

Tisztviselő többévi irodai gyakorlattal, kezdő gépirással állást keres. Címeket a kiadóba kér. 794

Házmesteri lakásért takarítást vállal fiatal házaspár. Cim a kiadóban. 812

Nyugdíjas pénzügyi főtisztviselő nagyobb vállalatnál elhelyezkedést keres. Megkeresést „Nyugdíjas” jellegre Rudolf Mosse Hirdetőirodába, Rákóczi-ut 2. 818

Lakás

Intellektuális foglalkozású férfi szeretné, csendes, tisztá butorozott szobát keres. Címeket a kiadóba kér. 726

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztőség felél: Budapest, Széchenyi utca 11. szám alatt.
Dr. Paál Árpád igazgató
Dr. Virág Jeromos igazgató

Készült a Szent László-nyomda r. t. gépforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi utca 1. szám alatt.